

Handling 2025 nr 78

Yttrande över motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Jessica Blixt och Lisbeth Sundén Andersson väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Martin Wannholt (D) yrkade bifall till yrkande från D, M och SD den 5 april 2025 om att tillstyrka motionen.

Blerta Hoti (S) och tjänstgörande ersättaren Emmyly Bönfors (C) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Elisabet Lann (KD) yrkade att motionen skulle avstyrkas med hänvisning till yttrandet från KD den 3 april 2025.

Vid omröstning beträffande om motionen skulle tillstyrkas eller avstyrkas röstade Daniel Bernmar (V), Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti (S), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), Elisabet Lann (KD), tjänstgörande ersättarna Marie Brynolfsson (V) och Emmyly Bönfors (C) samt ordföranden Jonas Attenius (S) att motionen skulle avstyrkas.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Martin Wannholt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) röstade att motionen skulle tillstyrkas.

Kommunstyrelsen beslutade med nio röster mot fyra att avstyrka motionen.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Martin Wannholt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet.

Elisabet Lann (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 3 april 2025.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 4 april 2025.

Göteborg den 9 april 2025
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande

2025-04-04

Ärende: (SLK-2024-011025)

Yttrande angående – motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Yttrandet

Sverigedemokraterna har genom decennier förespråkat att förskolan ska vara en neutral och sekulär miljö där alla barn behandlas lika och ges samma förutsättningar, oavsett bakgrund. Därför tillstyrker vi motionen. Att hänvisa till tidigare domar som skäl att avstyrka motionen är en defensiv hållning som förbiser det grundläggande problemet.

Det är fullt rimligt att en kommun, inom ramen för sitt självstyre, verkar för att barn ska slippa religiösa och kulturella uttryck som begränsar deras frihet.

I Europadomstolen finns prejudicerande domar som visar att liknande förbud har ansetts förenliga med mänskliga rättigheter, särskilt i syfte att skydda barns frihet och främja jämställdhet. Göteborgs Stad bör ta efter dessa exempel och verka för att barn i förskolan inte utsätts för könsdiskriminerande normer eller religiöst tvång.

Förskolan ska vara en plats där barn får utvecklas fritt, utan könsstereotypa eller religiösa påtryckningar. Slöjan är ett könsbundet plagg som enbart bärs av flickor och är ofta kopplat till normer om blygsamhet och skydd från manlig uppmärksamhet. Att små barn tvingas bära slöja riskerar att befästa skadliga könsnormer som begränsar deras frihet redan från unga år.

Det finns även hälsomässiga risker. Studier visar att långvarig täckning av kroppen kan leda till D-vitaminbrist, vilket påverkar skelettutvecklingen negativt. Skolsköterskor i Göteborg har mött flickor som burit slöja från tidig ålder och lider av värk i skelett och leder, något som på lång sikt kan ge allvarliga konsekvenser.

Barnkonventionens artikel 14 fastslår att barns rätt till religionsfrihet inte får utnyttjas på ett sätt som är skadligt för dem. Att tvinga små barn att bära slöja är en form av påtvingat religiöst uttryck, vilket står i strid med intentionerna i barnkonventionen.

Yttrande

L,KD

2025-04-03

Ärende 16

Yttrande angående – Motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan.

Förbud mot att bära vissa klädesplagg i förskola är en mycket ingripande åtgärd som bör undvikas. Samtidigt är det viktigt att man på den enskilda förskolan inte upprätthåller hedersbaserat tvång av religiösa symboler och klädesplagg. Detta är bakgrunden till den motion (handling 2024 nr 164) som kommer att behandlas i fullmäktige under våren.

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck bör alltså vara högt upp på dagordningen på bland annat våra förskolor. Dessa insatser måste samtidigt vara väl kalibrerade och följa Barnkonventionen och domar i Högsta Förvaltningsdomstolen. Motionen bör därför avslås.

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna

2025-04-05

17

Yrkande angående – Motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalles

Yrkandet

Förskolan har ett tydligt uppdrag att främja barnets utveckling, lärande och hälsa. Läroplanen fastslår att verksamheten ska vila på demokratiska grunder, aktivt motverka traditionella könsmonster och verka för att alla barn ges lika möjligheter oavsett bakgrund. Barnkonventionen, som är svensk lag sedan 2020, slår fast att barnets bästa alltid ska vara i fokus och att barn har rätt att utvecklas utan begränsningar kopplade till kön eller religiösa markörer som de själva inte har valt.

Att små barn i åldern 1–5 år bär slöja är problematiskt ur detta perspektiv, då det markerar kön och religiös tillhörighet på ett sätt som barn i förskoleåldern inte själva kan ta ställning till. Slöjan är en symbol som traditionellt används för att täcka flickors och kvinnors kroppar av hänsyn till omgivningens blickar. Att påtvinga små flickor detta synsätt innebär en sexualisering av barn och riskerar att befästa könsnormer som står i strid med förskolans jämställdhetsuppdrag. Göteborgs Stad har ett ansvar att säkerställa att alla barn får en förskolemiljö fri från sådana begränsningar.

Slöjan kan också vara en del av ett hedersrelaterat sammanhang där flickor redan i förskoleålder utsätts för förväntningar och kontroll kopplade till kön. Att tvinga barn att bära slöja är ett beslut fattat av vuxna och går emot barns rätt att själva forma sin identitet i en trygg och inkluderande miljö. Förskolan ska vara en plats där alla barn ges möjlighet att utvecklas på sina egna villkor utan krav de själva är för unga för att förstå eller välja.

Förskoleförvaltningen hänvisar i sitt remissvar till tidigare domar från Högsta förvaltningsdomstolen och Diskrimineringsombudsmannen, där det fastslås att ett generellt förbud mot religiös klädsel i skolan strider mot regeringsformen, Europakonventionen och diskrimineringslagen. Dessa domar avser dock främst äldre barn och vuxna. Förskolan måste ses i ur en annan kontext där små barn ännu inte har förmåga att fatta självständiga beslut om religiös klädsel.

Stadsledningskontoret hävdar att ett förbud kan strida mot grundlagen, men det är viktigt att skilja mellan religionsfrihet för vuxna och barns rättigheter i en pedagogisk verksamhet. Europadomstolen har i flera avgöranden slagit fast att inskränkningar i

religionsfriheten kan vara berättigade om syftet är att skydda barns rättigheter och främja jämställdhet. Skolverket har också tydliggjort att förskolan har ett ansvar att motverka könsstereotypa normer och säkerställa att alla barn ges lika möjligheter oavsett bakgrund.

Vidare menar stadsledningskontoret att ett förbud kan leda till att vissa vårdnadshavare väljer bort den kommunala förskolan till förmån för religiösa alternativ eller att barn hålls hemma. Detta är en aspekt som måste beaktas, men den får inte innebära att vi avstår från att agera när det gäller flickors rättigheter. Förskolan ska vara en plats där alla barn, oavsett bakgrund, ges samma rätt att leka, lära och utvecklas fritt.

Att utreda frågan är ett viktigt steg för att säkerställa att barns rättigheter och jämställdhet står i centrum för förskolans arbete. Det handlar inte om att begränsa religionsfriheten för vuxna utan om att garantera att förskolebarn inte utsätts för kulturellt eller religiöst tryck i en ålder där de saknar möjlighet att göra självständiga val. En utredning skulle klargöra om ett förbud kan införas på ett rättssäkert sätt inom ramen för svensk lag. Därför anser vi att motionen bör bifallas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-17

Ärendenummer SLK-2024-01025

Handläggare

Jeanette Stål

Telefon: 031-368 03 13

E-post: jeanette.stal@stadshuset.goteborg.se

Motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Motionen

Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) föreslår att kommunstyrelsen och förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan utreda möjligheten att införa ett förbud mot slöja på barn i förskoleverksamhet, med hänsyn till jämställdhet, barns rättigheter och lagstiftning kring religionsfrihet och barns rätt till frihet från religiöst tvång. Motionärerna föreslår även att kommunstyrelsen och förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan säkerställa att en sådan utredning grundas på juridiska och faktabaserade bedömningar. Vidare föreslås att samråd sker med experter inom barnrätt, jämställdhet och pedagogik för att säkerställa att beslutet värnar om barnens bästa. Slutligen föreslås att förskolenämnden får i uppdrag att verka för att förskolan ska vara en plats där alla barn, oavsett kön, har samma rättigheter och möjligheter att utvecklas utan könsstereotyper eller kulturellt och religiöst tvång.

Motionärerna anför att det finns en allvarlig risk att slöjan, som enbart bärs av flickor, sexualiserar barn och förstärker könsstereotyper redan i mycket unga år. Vidare att barn har rätt till skydd från alla former av fysiskt och psykiskt tvång, inklusive kulturellt och religiöst tryck. Att familj, släkt eller andra vuxna påtvingar små barn att bära slöja kan därmed anses vara en form av sådant tvång som begränsar barnets frihet och självbestämmande.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till förskolenämnden. Remissyttrandet i sin helhet finns som bilaga till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Förskolenämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande D, M, KD Yttrande SD

Remissinstansens överväganden

Förskolenämnden avstyrker motionen mot bakgrund av tidigare domar från Högsta förvaltningsdomstolen 2022-12-08, mål nr 4120-21 och mål 4266-21, och Diskrimineringsombudsmannen 2020-11-13, dnr TIL 2020/5.

I domarna bedöms att ett kommunalt beslut, som innebär att huvudduk, burka, niqab och andra klädesplagg som syftar till att dölja barn, elever och personal inte ska vara tillåtna i kommuners för- och grundskolor, strider mot regeringsformen, Europakonventionen och mot diskrimineringslagen.

Bedömning ur ekonomisk och ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på förslaget utifrån dessa dimensioner.

Bedömning ur social dimension

Stadsledningskontoret bedömer att ett förbud mot slöja i förskolan kan få konsekvenser för både barn och förskoleverksamhet. En tänkbar konsekvens är att barn vars föräldrar kräver att barnet bär slöja i högre grad placeras inom privata förskolor med religiös profil. En annan konsekvens kan bli att dessa barn i högre grad hålls hemma. Båda konsekvenserna kan leda till en ökad isolering av barnet och inverka negativt på integrationen av familjen i det svenska samhället.

Stadsledningskontorets överväganden

Stadsledningskontoret bedömer att slöjan är att betrakta som ett uttryck för kulturell eller religiös tillhörighet och att det i och med det är en del av yttrandefrihetslagstiftningen. Yttrandefriheten är möjlig att begränsa genom nationell lagstiftning enligt en rad på förhand uppställda villkor. I Sverige saknas lagstöd för ett kommunalt förbud mot slöja i förskolan vilket innebär att det i nuläget inte är möjligt att genomföra.

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan.
2. Förskolenämndens handlingar 2025-02-26 § 34

Handling 2024 nr 206**Motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan**

Förskolan spelar en central roll i att forma barns tidiga utveckling och deras förståelse av grundläggande värden som jämställdhet och mänskliga rättigheter. Det är av stor vikt att förskolan erbjuder en miljö där alla barn behandlas lika. I förskolan ska alla barn oavsett kön få möjlighet att utvecklas utan att påverkas av kulturella eller religiösa uttryck som kan begränsa deras frihet eller förstärka könsstereotyper.

Det finns en allvarlig risk att slöjan, som enbart bärs av flickor, sexualiserar barn och förstärker könsstereotyper redan i mycket unga år. Detta står i strid med jämställdhetsmål och principer om barns rättigheter som Sverige värnar om. Enligt Sveriges jämställdhetslagstiftning (2008:567) förbjuds könsdiskriminering, och alla barn har rätt att bemötas på lika villkor oavsett kön. Flickor i förskoleåldern är för unga för att själva förstå eller göra ett aktivt val om att bära ett religiöst plagg, vilket gör att det i praktiken blir en förväntning från vuxenvärlden, snarare än ett fritt val från barnet själv.

Slöjan är kopplad till kulturella och religiösa uttryck som är könsbundna och förknippade med idéer om blygsamhet och skydd mot manlig uppmärksamhet. Barn i förskoleåldern är för unga för att förstå eller själva göra val om att bära religiösa plagg. Därför är det avgörande att förskolan är en neutral miljö där alla barn får möjlighet att utvecklas fritt, utan förväntningar och påtryckningar som kan begränsa deras frihet, rörelsefrihet och förstärka könsstereotyper.

Den förskola som det sekulariserade offentliga erbjuder ska vara en fristad för barn där de kan utvecklas fritt och utan påverkan av vuxnas religiösa eller kulturella föreställningar om kön. Genom att säkerställa att förskolan upprätthåller jämställdhetsprinciper och skyddar barn från att bära plagg som kan sexualisera dem eller inskränka deras rörelsefrihet, bidrar vi till att stärka deras rättigheter och frihet. FN:s barnkonvention, som sedan 2020 är svensk lag, betonar i artikel 14 barnets rätt till tankefrihet och religionsfrihet, men denna rätt får inte utövas på ett sätt som är till skada för barnet. Barn har rätt till skydd från alla former av fysiskt och psykiskt tvång, inklusive kulturellt och religiöst tryck. Att familj, släkt eller andra vuxna påtvingar små barn att bära slöja kan därmed anses vara en form av sådant tvång som begränsar barnets frihet och självbestämmande.

Rättsliga prejudikat från Europadomstolen för mänskliga rättigheter visar att slöjförbud har accepterats i vissa länder i syfte att upprätthålla jämställdhet och skydda barn från religiöst tvång. I Frankrike har exempelvis slöjförbud införts i skolor för att värna om barns rätt att växa upp utan religiösa eller kulturella förväntningar som kan begränsa deras frihet. Europadomstolen har i fall som *Dahlab v. Switzerland* och *S.A.S. v. France* godkänt sådana förbud i skolmiljö, särskilt med tanke på att främja jämställdhet och barnets frihet från religiöst förtryck.

Mot denna bakgrund är det motiverat att utreda möjligheten till ett slöjförbud för barn i förskolan. Utredningen måste ta hänsyn till Sveriges jämställdhetslagar, barnkonventionen samt nationella riktlinjer för barns rättigheter. Det är avgörande att noggrant undersöka hur ett förbud skulle kunna utformas enligt svensk lagstiftning, särskilt gällande yttrandefrihet, religionsfrihet och diskrimineringslagstiftning. För att säkerställa juridisk och etisk hållbarhet är det viktigt att beakta relevanta rättsliga beslut, som de nyligen uppmärksammade domarna i Skurup och Staffanstorp, där slöjförbud underkänts med hänvisning till grundlagsfästa friheter. Utredningen ska baseras på juridiska och faktabaserade bedömningar, och experter inom barnrätt, jämställdhet och pedagogik bör konsulteras för att garantera att barnens rättigheter och bästa alltid står i fokus.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen och förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan utreda möjligheten att införa ett förbud mot slöja på barn i förskoleverksamhet, med hänsyn till jämställdhet, barns rättigheter och lagstiftning kring religionsfrihet och barns rätt till frihet från religiöst tvång.
2. Kommunstyrelsen och förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan säkerställa att en sådan utredning grundas på juridiska och faktabaserade bedömningar, samt att samråd sker med experter inom barnrätt, jämställdhet och pedagogik för att säkerställa att beslutet värnar om barnens bästa.
3. Förskolenämnden får i uppdrag att verka för att förskolan ska vara en plats där alla barn, oavsett kön, har samma rättigheter och möjligheter att utvecklas utan könsstereotyper eller kulturellt/religiöst tvång.

Jessica Blixt (D)

Lisbeth Sundén Andersson (D)

Yttrande över motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

§ 34, N608-3185/24

Beslut

1. Förskolenämnden avstyrker motionen om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen är omedelbart justerad.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2025-01-28

Yrkande D, M, KD daterat 2025-02-21, protokollsbilaga 1

Yttrande SD daterat 2025-02-24, protokollsbilaga 2

Yrkanden

Jessica Blixt (D) yrkar bifall till yrkandet från D, M och KD

Blerta Hoti (S) yrkar bifall till tjänsteutlåtandets förslag till beslut och avslag på yrkandet från D, M och KD.

Propositionsordning

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteutlåtandets förslag till beslut.

Justering

Paragrafen justeras omedelbart.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Vid protokollet

Sekreterare

Emma Dolonius

Rätt utdraget ur protokoll intygar:

Helena Lindberg, chef Planering, analys och kansli

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna
Kristdemokraterna

2025-02-21

Ärende 7

Yrkande angående – Yttrande över motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Förslag till beslut

I förskolenämnden:

1. Förskolenämnden tillstyrker motionen om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan och översänder brödtexten nedan som nämndens yttrande till kommunstyrelsen. Förvaltningens tjänsteutlåtande översänds för kännedom.
2. Paragrafen är omedelbart justerad.

Yrkandet

Vi delar inte förvaltningens bedömning att motionen bör avstyrkas utan anser att frågan behöver utredas vidare, utifrån ett tydligare barnrättsperspektiv. Förvaltningen hänvisar till tidigare domar från Högsta förvaltningsdomstolen och Diskrimineringsombudsmannen, där det fastslås att ett generellt förbud mot religiös klädsel i skolan strider mot regeringsformen, Europakonventionen och diskrimineringslagen. Dessa domar avser dock främst äldre barn och vuxna. Förskolan måste ses ur en annan kontext där små barn ännu inte har förmåga att fatta självständiga beslut om religiös klädsel.

Barnkonventionens artikel 14 ger barn rätt till religionsfrihet men slår samtidigt fast att religionsutövning inte får vara till skada för barnet. Förskolebarn är i en ålder där de ännu inte kan fatta självständiga beslut i dessa frågor, vilket innebär att en förväntan på att bära slöja oftast kommer från vuxenvärlden snarare än från barnet självt. Förskolan har ett ansvar att säkerställa att ingen yttre påverkan begränsar barnets möjlighet att utforska sin identitet fritt.

Skollagen slår fast att utbildningen ska vila på demokratiska värderingar och främja jämställdhet. Att flickor i förskoleåldern bär religiös klädsel som täcker håret riskerar att befästa könsstereotypa normer i en ålder där barnens identitet ännu är under utveckling. Förskolan ska vara en neutral miljö där alla barn ges lika förutsättningar att utvecklas utan begränsningar kopplade till kultur eller religion.

Europadomstolen har i tidigare domar godtagit slöjförbud i vissa länder när det ansetts nödvändigt för att skydda barns rättigheter och upprätthålla en neutral skolmiljö. Tidigare rättsfall i Sverige har rört äldre elever, medan frågan om förskolebarns särskilda utsatthet inte har prövats på samma sätt. En utredning skulle kunna klargöra om ett förbud kan införas på ett rättssäkert sätt inom ramen för svensk lag. Det handlar inte om att begränsa religionsfriheten för vuxna utan om att garantera att små barn inte utsätts för kulturellt eller religiöst tryck i en ålder där de saknar möjlighet att göra självständiga val. Där av tillstyrker nämnden motionen och anser att en utredning bör genomföras.

Yttrande

2025-02-24

Ärende nr 7

Yttrande angående – motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Yttrandet

Sverigedemokraterna ser det som djupt beklagligt att förvaltningen inte verkar för ett ställningstagande som faktiskt gynnar de barn som riskerar att behöva bära slöja redan i förskolan. Förskolan ska vara en plats där barn får utvecklas fritt, utan att utsättas för könsstereotypa eller religiösa påtryckningar. Ett beslut om att utreda möjligheten att införa ett slöjförbud för barn i förskoleverksamhet hade varit ett viktigt steg för att säkerställa jämställdhet och barns rättigheter.

Motionärerna pekar på flera relevanta aspekter som förvaltningen borde ha tagit i beaktande. Det är väl dokumenterat att slöjan är ett könsbundet plagg som enbart bärs av flickor och som ofta är förknippat med idéer om blygsamhet och skydd från manlig uppmärksamhet. Att små barn tvingas bära denna typ av klädsel riskerar att befästa skadliga könsnormer och begränsa deras frihet redan från unga år.

Det är heller inte ovanligt att små barn som tvingas täcka sin kropp lider brist på D-vitamin, vilket kan orsaka mjukt och missformat skelett hos barn och på sikt benuppmjukning hos vuxna. Det förekommer i Göteborgs Stad att skolsköterskor möter flickor i alla åldrar som använt slöja från låg ålder med värk i skelett och leder.

Vidare hänvisar motionen till barnkonventionens artikel 14, som tydligt fastslår att barns rätt till religionsfrihet inte får utövas på ett sätt som är till skada för barnet. Att tvinga små barn att bära slöja kan mycket väl anses vara en form av påtvingat religiöst uttryck och därmed stå i strid med barnkonventionens intentioner. Vi delar därför motionärernas syn på att en utredning om slöjförbud borde genomföras med hänsyn till barns rättigheter och skydd mot kulturellt och religiöst tvång. Vi menar att förskolan ska vara en neutral och sekulär miljö där alla barn behandlas lika, oavsett bakgrund.

Förvaltningens hänvisning till tidigare rättsliga domar som argument för att avstyrka motionen är en defensiv hållning som inte tar hänsyn till det grundläggande problemet. **Det är inte orimligt att en kommun, inom ramen för sitt självstyre, verkar för att barn ska slippa religiösa och kulturella uttryck som kan begränsa deras frihet.**

Det finns prejudikat från Europadomstolen som visar att liknande förbud har ansetts förenliga med mänskliga rättigheter, särskilt när det gäller att upprätthålla jämställdhet och barns skydd från tvång. Sverige och Göteborg bör ta efter dessa exempel och verka för barns rätt att växa upp utan att utsättas för könsdiskriminerande normer.

Tjänsteutlåtande

Handläggare: Monika Johansson

Utfärdat: 2025-01-28

Diarienummer: N608-3185/24

E-post: monika.johansson@forskola.goteborg.se

Yttrande över motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden avstyrker motionen om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen är omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan. Motionärerna lämnar förslag till beslut i kommunfullmäktige om att:

1. Kommunstyrelsen och förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan utreda möjligheten att införa ett förbud mot slöja på barn i förskoleverksamhet, med hänsyn till jämställdhet, barns rättigheter och lagstiftning kring religionsfrihet och barns rätt till frihet från religiöst tvång.
2. Kommunstyrelsen och förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan säkerställa att en sådan utredning grundas på juridiska och faktabaserade bedömningar, samt att samråd sker med experter inom barnrätt, jämställdhet och pedagogik för att säkerställa att beslutet värnar om barnens bästa.
3. Förskolenämnden får i uppdrag att verka för att förskolan ska vara en plats där alla barn, oavsett kön, har samma rättigheter och möjligheter att utvecklas utan könsstereotyper eller kulturellt/religiöst tvång.

Utifrån ett jämställdhets-, köns-, religionsfrihets- och likvärdighetsperspektiv beskriver motionärerna att ett förbud mot slöja kan skydda barn från att bära plagg som kan sexualisera dem eller inskränka deras rörelsefrihet. Motionärerna skriver att ett förbud mot slöja kan bidra till att stärka barns rättigheter och frihet. Vidare menar motionärerna att ett möjligt slöjförbud har stöd i barnkonventionens artikel 14, som beskriver att barns rätt till tankefrihet och religionsfrihet inte får utövas på ett sätt som är till skada för barnet och att barn har rätt till skydd från alla former av fysiskt och psykiskt tvång, inklusive kulturellt och religiöst tryck.

Motionärerna hänvisar till att tidigare rättsliga prejudikat från Europadomstolen för mänskliga rättigheter visat att slöjförbud har accepterats i vissa länder. Mot bakgrund av detta menar motionärerna att en utredning om att undersöka möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan bör genomföras.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Enligt tidigare domar från Högsta förvaltningsdomstolen (se bilaga 1) konstateras att ingen lag i Sverige stödjer ett förbud. En inskränkning av religionsfriheten kräver lagstöd. Enligt domarna ger varken skollagen eller någon annan lag en kommun rätt att besluta om inskränkningar.

Skolverket skriver i sitt PM ”Elever med heltäckande slöja i skolan”, att det inte är möjligt att ha generella förbud mot heltäckande slöja i skolan men att läraren i specifika fall måste avgöra om klädseln väsentligt försvårar kontakten eller medför särskilda risker.

Barnkonventionen

I motionen hänvisas till FN:s barnkonvention, artikel 14, där barnets rätt till tankefrihet och religionsfrihet skrivs fram. Motionärerna menar att om familj, släkt eller andra vuxna kan påtvinga små barn att bära slöja, kan det därmed anses vara en form av sådant tvång som begränsar barnets frihet och självbestämmande.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 19 februari 2025.

Bilagor

1. Sammanfattning av relevant lagstiftning, domar och övriga stöddokument
2. Motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan. Förskolenämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 28 februari 2025.

Beskrivning av ärendet

Motionen beskriver hur ett slöjförbud på barn i förskolan skulle gynna att alla barn i förskolan får möjlighet att utvecklas utan att påverkas av kulturella eller religiösa uttryck som kan begränsa deras frihet eller förstärka könsstereotyper ur ett jämställdhetsperspektiv.

Motionärerna menar att slöjan är problematisk utifrån gällande lagstiftning och att flickor i förskoleåldern är för unga för att själva förstå eller göra ett aktivt val om att bära ett religiöst plagg. Detta gör att det i praktiken blir en förväntning från vuxenvärlden, snarare än ett fritt val från barnet själv. Motionärerna menar vidare att förskolan ska vara en neutral miljö där alla barn får möjlighet att utvecklas fritt, utan förväntningar och påtryckningar som kan begränsa deras frihet, rörelsefrihet och förstärka könsstereotyper. Med anledning av ovan föreslås en utredning för att se över möjligheten att införa ett förbud mot slöja på barn i förskoleverksamhet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att motionen avstyrks mot bakgrund av tidigare domar från Högsta förvaltningsdomstolen 2022-12-08, mål nr 4120-21 och mål 4266-21 och Diskrimineringsombudsmannen 2020-11-13, dnr TIL 2020/5.

I domarna bedöms att ett kommunalt beslut som innebär att huvudduk, burka, niqab och andra klädesplagg som syftar till att dölja barn, elever och personal inte ska vara tillåtna i kommuners för- och grundskolor, strider mot regeringsformen, Europakonventionen och mot diskrimineringslagen.

Johan Olofson

Malin Welin

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Styrning och ledning

Expedieras till: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Märk svaret med diarienummer SLK-2024-01025